

– A környezetvédelem ügye hova juthat pénz nélkül? Most, mikor a hét szűk esztendő időszakát éljük.

– A sorrend nem az, hogy először jön a gazdaság, pénzünk lesz, s abból megcsináljuk a környezetvédelmet. Tudomásul kell vennünk, hogy ha nem csináljuk meg a környezetvédelmet, akkor nem lesz gazdaságunk, eladhatatlanok lesznek termékeink. A környezetvédelem érdekében teendő radikális lépések feltételei Európához való csatlakozásunknak.

– Belátják ezt a gazdálkodók?

– Ismeri a példázatot: a szamarat előlről répával kell csalogatni, hátulról meg bottal kell ösztökélni. Tehát adókedvezménnyel ösztönözni lehet a gazdálkodót. Ha viszont mérgező vagy környezetre káros terméket állít elő, azt súlyosan meg kell büntetni.

– A retorzió említése felveti: mikor lesznek a felmerülő gondokat kezelni tudó jogszabályok?

– A Parlament a nemzetközileg elismert szakértőt, Sajtó András professzort kérte föl, hogy dolgozza ki az új környezetvédelmi kódex első fogalmazványát. Bizottságunk ennek alapján készül a szakterületét érintő jogalkotási folyamatra. A minisztérium környezetvédelmi törvénytervezetének vitája áprilisban várható. Az egyes szterterületek szabályozása az év végéig készül el. Ezenkívül 10-12 törvény megalkotása várható. Például a természetvédelemről, de itt említhetem a földtörvényt, az erdőtörvényt, az energiapolitikai koncepciót, az állatvédelmi törvényt.

– A jogszabály megalkotása nagy munka, de értelmét az adja, ahogyan a törvényt alkalmazzák.

– A környezetvédelmi törvény várhatóan rögzíteni fogja azokat a Nyugat-Európában elfogadott normákat, amelyeket egy hosszabb időszak, 3-5 év alatt kell elérnünk.

– Benyomása szerint a zöldügy mennyire része a köztudatnak?

– A környezet és természetvédelemnek bele kellene épülnie a tantervbe, a nevelés részévé kellene válnia.

„Farkasok kerülgette nyáj az emberiség”

Dr. Rott Nándorral beszélget Újszászi Ilona

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

A Parlament környezetvédelmi bizottságának elnöke, a kereszténydemokrata képviselő dr. Rott Nándor részt vett a környezetvédő, természetvédő és zöld mozgalmak országos találkozásán. A hét végi tanácskozás első napján beszélgettünk.

része elkötelezett természetbarát, s elégedetlen a kormány-
nak a környezetvédelem területén nyújtott produkciójával. A

bizottság igyekszik olyan országgyűlési határozatokat megfogalmazni, melyek környezetvédelmi kötelezettsé-

geket rónak a kormányra. Az elmúlt évben például a Dél-Alföld ivóvízeivel foglalkoztunk, javasoltuk, hogy országhatárokon átívelő természetvédelmi területeket alakíthassanak ki. Fölvetettük, a kormány folytasson tárgyalásokat a Cseh és Szlovák Köztársaság kormányával a Bős–Nagymaros vízierőmű-rendszerre vonatkozó kétoldalú szerződés közös megszüntetésére.

– Milyen következményekkel jár, ha kormányunk egyoldalúan felmondja ezt a szerződést?

– A következmények felmérésekor számba kell venni: a szomszédos ország energiatermelésének csupán egy százalékát adná a dunai vízi erőmű. A parlamenti bizottság a tárgyalásos megoldást szorgalmazta. Legutóbbi bizottsági ülésünkön Mádl Ferenc tárca nélküli miniszter felvázolta az összefüggéseket. A kormány rövidesen, talán még e héten dönt. Ismereteim szerint nincs olyan érv, mely az ellen szól, hogy a szerződés felfüggesztése nem jó. A szerződés felmondása után a felek vitájában nemzetközi bíróság dönt, mely

első lépésként valószínűleg főlshóllt a munkálatok felfüggesztésére.

– Látszólag a környezetvédelem ügyének képviselete körül minden rendben van, hiszen szinte minden párt programjában szerepelt ez a téma, létezik egy – igaz Parlamenten kívüli – Zöld Párt, nem is beszélve a civil szervezetekről. Ezzel szemben a zöld mozgalmak aktivistái úgy vélik: a pártokban perifériára kerültek a természetvédelem ügyét fölshólláló politikusok.

– A pártellentétek e területen kevésbé érvényesülnek, mint más területeken. A lehetőségekhez képest ébren tartjuk a környezetünk védelmének ügyét.

– Léteznek olyan súlyos környezeti ártalmak, olyan veszélyek, gondolok a levegőszennyezésre, az ózonréteg elvékonyodására, melyek nemzetközi összefogást sürgetnek.

– A nemzetközi jogalkotási folyamatba Magyarország is bekapcsolódott.

– Az emberre zúduló ártalmak viszont akkor kerülnek az egyén látóterébe, ha közvetlen lakóhelyén tapasztalja, hogy például szemetes a város, hogy benzingőzös a levegő, hogy nem tanácsos fürödni a folyóban. Az önkormányzatok szinte tehetetlenek, mert Szegeden például a szennyvíztisztító vagy egy személtégető megépítése meghaladja a város teherbíró-képességét, regionális beruházásokat viszont nem ösztönöz a kialakult finanszírozási rendszer.

– A készülő törvény tervezete foglalkozik azzal, hogy a különféle környezetvédelmi intézkedéseket összehangolja. Mára világossá vált: az önkormányzati rendszert tovább kell fejleszteni. Így például szabályozni szükséges az önkormányzatok együttműködését. Nyugat-Európában környezet-és természetvédelmi jellegű gondok megoldására az önkormányzatok egymással szerződést kötnek, melyben a jogokat és kötelezettségeket kölcsönösen tisztázzák. A helyi testületeknek különben valóban csak arra futja erejükből, hogy megállapítsák: „farkasok kerülgette nyáj az emberiség”.

Harmincötször több szemét

Eldobjuk? Ne dobjuk?

Fogjuk a kólás (esetleg sörös) konzervdobozt, kihörpintjük belőle az itókát, aztán laza csuklómozdulattal hajítjuk magunk mögé, ahol éppen állunk. Ettől mindjárt jobban érezzük magunkat, kicsit európaibbnak, nyugatibbnak – talán még amerikaibbnak is! –, ugyanazt fogjuk kezünkbe, ugyanazt isszuk, ugyanúgy dobjuk el... Ez már majdnem Amerika.

A baj ott kezdődik, hogy – amint a zöldek fogalmaznak – „az eldobómentális” térhódításával rohamosan nő a lakosság hulladéktermelése. A társadalmi környezetvédő szervezetek véleménye szerint a szemétkerakók fele öt éven belül megtelik. Új lerakók nyitása – a termőterületek fokozott védelme, a szigorú környezetvédelmi előírások és a növekvő lakossági elvárások miatt – drága és nehézkes megoldásnak tűnik.

A zöldek véleménye szerint az egyszer használatos csomagolóanyagok gyártása nyersanyag- és energiapazarlás. Ezek visszagyűjtése, újrahasznosítása megoldatlan. Az eredmény: harmincötször több csomagolóanyag-hulladékot termelünk, mint a többször használatosak alkalmazásával. A hagyományosan környezetbarát csomagolóanyagok kiszorúlnak a boltokból, és a zöldek szerint veszélybe került az üvegbetétes visszaváltó-

rendszer is. A szelektív hulladékgyűjtési kísérletek – pénz és megfelelő előkészítés híján – csak kísérletek maradtak.

A zöldek mindezek okán olyan intézkedéscsomagot követelnek, amely az „okozói elv” elsődlegességét biztosítja. Ez azt jelenti, hogy büntetéssel kell korlátozni az egyszer használatos (tehát fölshóllagos hulladékot termelő), egészségre ártalmas anyagokat tartalmazó, valamint az újrahasznosításra alkalmatlan csomagolóanyagok piacra kerülését. A legjobb megoldás persze a teljes tilalom lenne. Ugyanakkor segíteni kell a másodnyersanyag-piac újraélesztését.

A környezetvédők tárcaközi megbeszéléseket sürgetnek, amelyeken saját szervezeteik is részt vennének. Véleményük továbbra is az, hogy a hulladékprobléma igazi megoldása csak az ipari-fogyasztói társadalom alapvető szemléletváltásával lehetséges. Ehhez tudatosan le kellene mondani az „állandó növekedés” elméletéről, s a termelésben is érvényesíteni az ökológiai követelményeket.

A zöldek kiáltványuk végén megjegyzik, hogy amennyiben felhívásuk eredménytelen marad, lakossági bojkottot szervezve összehangolt kampánnyal nyomtatékosítják követeléseiket.

NY. P.

13. Raffay Ernö történész ogy. képviselő	14. Annus József író ogy. képviselő	15. Bratinka József nyelvész ogy. képviselő	16. Túhegyi József magángazdálkodó alpolgármester	17. Póda Jenő matematikus ogy. képviselő	18. Borvendég Béla építész ö. k. képviselő	19. Ványai Éva orvos alpolgármester	20. Tóth László jogász m. b. jegyző	21. Koha Róbert mérnök ö. k. képviselő	22. Vastagh Pál jogász ogy. képviselő	23. Bába István ügyvéd	24. Papp Gyula ny. tanácselnök
---	--	--	--	---	---	--	--	---	--	------------------------------	---

